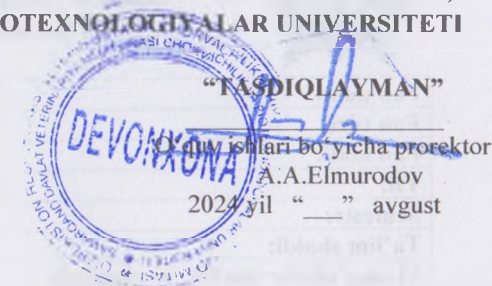

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

PARRANDALARNING INFEKSION KASALLIKLARI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Magistratura bo‘limi uchun

Bilim sohasi:	800000 – Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya
Ta’lim sohasi:	840000 – Veterinariya
Mutaxassislik:	70840110 – Parranda kasalliklari

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Magistratura bo'limi
70840110 – Parranda kasalliklari
ta'lim mutaxassisligi

Fan nomi:	<i>Parrandalarning infeksiyon kasalliklari</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	PIK 1206
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Parrandalar infeksiyon kasalliklarini ilmiy asosda tushuntirish, parrandalarga xos bo'lgan infeksiyon kasalliklarni aniq va tez aniqlash, boshqa kasalliklardan farqlash, kasalliklarni oldini olish va unga qarshi chora-tadbirlarni ishlab chiqish, xo'jalikni (ferma) sog'lomlashtirish bo'yicha yo'nalish profiliga mos bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.
------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Mikrobiologiya, virusologiya, immnologiya
2.	Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar
3.	Veterinariya sanitariyasi
4.	Ekologiya

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Parrandachilik ob'ektlari, parrandalarni asrash va oziqlantirish texnologiyalari, sharoitlari;
TN2	Epizootik jarayon va uni harakatlantiruvchi kuchlar, epizootiyaning

	rivojlanish qonunlari. Parrandachilik xo'jaliklarida veterinariya sanitariya tadbirlarini tashkil etish, o'tkazish;
TN3	Parrandalarning infeksiyon kasalliklarini kelib chiqish sabablari, tarqalishi, etilogiyasi, epizootologiyasi, patogenez va aniqlashni tezkor va zamonaviy usullarini bilishlari lozim;
TN4	Parrandalarning infeksiyon kasalliklarini xususiyatlaridan kelib chiqib, strategik oldini olish va qarshi kurashning zamonaviy va innovasion chora-tadbirlarni ishlab chiqish hamda joriy etishda uslubiy yondoshishni bilishi kerak.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Parrandalarning infeksiyon kasalliklarni epizootologik ma'lumotlari, klinik belgilari, patanatomik o'zgarishlari va laboratoriya tekshish natijalari asosida aniqlay oladi;
TN6	Parrandachilik xo'jaliklarida veterinariya – sanitariyasi qoidalari, zararsizlantirish va dezinfektsiyalash usullarini farqlay oladi;
TN7	Parrandalarning infeksiyon kasalliklariga qarshi kurash chora – tadbirlariiga baho bera oladi;
TN8	Parrandalarning infeksiyon kasalliklarida parrandachilikka mansub xom ashyolar va parrandachilik chiqindilarini qayta ishlashning veterinariya – sanitariyasini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Parrandalarni asrash texnologiyalari
M2	Epizootik jarayon va uni harakatlantiruvchi kuchlar
M3	Veterinariya sanitariyasi
M4	Parrandalarning Nyukasl kasalligi
M5	Parrandalarning gripp kasalligi
M6	Parrandalarning chechak kasalligi
M7	Infeksiyon laringotraxeit kasalligi
M8	Infeksiyon bursit kasalligi
M9	Marek kasalligi
M10	Jo'jalar infeksiyon anemiya kasalligi
M11	Tuxum berishning pasayish sindromi kasalligi
M12	Kurkalarining gemorragik enterit kasalligi
M13	O'rdaklar o'lat kasalligi
M14	G'ozlarning virusli enterit kasalligi
M15	Respirator mikoplazmoz kasalligi
M16	Parrandalarning pasterellyoz kasalligi
M17	Parrandalarning xlamidioz kasalligi
M18	Parranda tuberkulyozi
M19	Parrandalarning enterobakteriozlari
M20	Parrandalarning zamburug'li kasalliklari

Mashg'ulotlar shakli:amaliymashg'ulotlar(A)	
A1	Parrandalarning infeksion kasalliklari bilan ishlashda texnika
A2	Parrandalarni patologoanatomik yorib ko'rish.
A3	Dezinfektsiya, dezinseksiya va deratizasiyaning ahamiyati
A4	Parrandalarning kasalliklarini laboratoriya aniqlash usullari.
A5	Inkubasiya tuxumlarini dezinfektsiyasi
A6	Parrandalarning Nyukasl kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A7	Parrandalarning Nyukasl kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A8	Parrandalarning gripp kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A9	Parrandalarning chechak kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A10	Parrandalarning infeksion laringotraxeit kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A11	Parrandalarning infeksion bursit kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A12	Parrandalarning Marek kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari..
A13	Parrandalarning leykoz kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A14	Kurkalarining gemorragik enterit kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A15	O'rdaklar o'lat kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A16	G'ozlarning virusli enterit kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari..
A17	Parrandalarning respirator mikoplazmoz kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A18	Parrandalarning pasterellyoz kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari
A19	Parrandalarning stafilokokkoz kasalligini tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A20	Parrandalarning streptokokkoz kasalligini tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A21	Parrandalarning tuberkulyoz kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.
A22	Parrandalar salmonellyoz kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari..
A23	Parrandalarning kolibakterioz kasalligining tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari..

➤ fanni bilmasa.

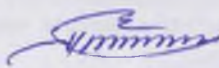
Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Muallif:	Z.B.Mamatova – SamVMI, “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini mudiri, dotsent, veterinariya fanlari nomzodi.
E-mail:	mzb360@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini
Taqrizchilar:	1.A.M.Vaxidova– Samarqand davlat tibbiyot universiteti “Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya” kafedrasini dotsenti, b.f.d. 2. Narzullayev S. - Sharof Rashidov nomidagi Samargand davlat universiteti Biokimyo instituti Zoologiya kafedrasini dotsenti, b.f.f.d.(PhD).

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasining 2024 yil 26 avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

R.Ro'ziqulov

Magistratura bo'lim boshlig'i

K.X.O'roqov

Kafedra mudiri

Z.B.Mamatova

Tuzuvchi

Z.B.Mamatova

A24	Parrandalarning aspergillyoz kasalligini tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari
A25	Parrandalarning kandidomikoz kasalligini tashxisi, oldini olish va qarshi kurash tadbirlari.

Mustaqil ta'lim (MT)		90 soat
1.	Respublikamiz olimlarining parranda infeksiyon kasalliklarini o'rganishga qo'shgan xissalari va tayyorlangan preparatlar.	2
2.	Parranda yuqumli kasalliklari oldini olishda biologik preparatlarni o'rni.	2
3.	Parsha kasalligi.	3
4.	Adenovirus infeksiyalari	3
5.	Reovirus infeksiyalari.	3
6.	Flavivirus infeksiyalari	3
7.	Sirkovirus infeksiyalari	3
8.	Parrandalar infeksiyon ensefalomiyeliti	3
9.	Tovuq gidroperikardit sindromi	3
10.	Tenosinovit	3
11.	Kurkalar arizonoz	3
12.	Kurka bordetelliozi	3
13.	Koligranulematoz	3
14.	Brusellyoz	2
15.	Klebsiyellez	3
16.	Leptospiroz	3
17.	Nekrotik enterit	3
18.	Shigellez	3
19.	Enterokokkoz	3
20.	Aspergillotoksikoz	3
21.	Tuyaqush omfaliti	3
22.	G'oz jo'jalari virusli enteriti	3
23.	Parranda rotavirus infeksiyasi	3
24.	Parranda kampilobakteriozi	3
25.	Favus	3
26.	Psevdomonoz	3
27.	Ornitobakterioz	3
28.	Gemofilez	3
29.	Parranda vibriozi	3
30.	Botulizm	3
31.	Parranda mikotoksikozlari	3

Asosiy adabiyotlar	
1.	Бессаробов и др. Болезни птиц, Учебное пособие для ВУЗ ов. Москва, издательство “Лан” 2007.
2	Salimov H.S., Qambarov A.A. Epizootologiya. Darslik. Samarqand, 2016.
3	Davlatov R.B., Salimov X.S., Xudjamshukurov A.N., Parranda kasalliklari. O'quv qo'llanma/ Samarqand 2018.
4	Бакулин В.А. Болезни птиц, Учебник, Санкт-Петербург. ВНИВИП, 2006.
Qo'shimcha adabiyotlar	
5.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. “Toshkent, “Tasvir” nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
6.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, “Tasvir” nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
7.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, “O'zbekiston” nashriyoti, 2022. – 416 b.
8.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PF-5696 son Farmoni.
9.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida”gi PQ-187-son qarori.
10.	Ниязов Ф.А., Давлатов Р.Б., Дурдиев Ш. Профилактика ньюкаслской болезни птиц. “Н.Доба” Самарканд-2010.
11.	Davlatov R.B., Xudjamshukurov A.N., Rustamov B. Parranda kasalliklari, uslubiy qo'llanma/ Samarqand 2017.
12.	Saidqulov B., Salimov X.S., Oripov A.O., Norboyev Q.N., Veterinariya mutaxassislari uchun qisqacha ma'lumotnoma. /Toshkent- 2015.
Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Zivonet.uz .
4.	www.veterinariya.medsinasi.uz
5.	www.sea@mail.net21.ru
6.	www.veterinary@actavis.ru

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabanning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;